
YORUM: MOSKOVA UKRAYNA'YI RAHAT BIRAKMIYOR

24.08.2016

24.08.2016

DW.de

25 yıl önce Sovyetler Birliği dağılmış ve Ukrayna bağımsızlığını ilan etmişti. Ancak çeyrek asır sonra da Moskova Ukraynadan elini çekmiş değil.

1991 yılının Ağustos ayında bütün dünya nefesini tutmuş Moskova'daki gelişmeleri izliyordu. Başkenti tanklar basmıştı. Darbeci mihraklar reformcu Devlet Başkanı Mikhail Gorbacov'u devirip yönetime el koymaya çalışıyordu. Girişim başarısız kaldı ve darbecilerle birlikte zor kullanarak kurulan çok uluslu dev Sovyet imparatorluğu da tarihe karıştı.

Darbenin savuşturulmasından sonra Sovyetler Birliği'ni yaşatmak mümkün olamazdı. Moskova'daki emperyalist düşünce ve rejimin kullandığı hegemonyacı araçlar kaybolmuştu. Ama bu durum çok uzun sürmedi. Başta Ukrayna olmak üzere Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla kurulan egemen devletlerin başına gelmedik kalmadı. Rusya Kırım'ı ilhak etti. Doğu Ukrayna Rusya'nın desteğindeki ayrılıkçılar tarafından işgal edildi. Ukrayna bağımsızlığını ilan ettikten 25 yıl sonra Rusya ile yeniden boğuşmaya başladı.

Emperyalizmin mirası

Şu günlerde Moskova'daki darbe girişimi karışık hislerle anılıyor. Dramatik gelişmelerin yıldönümünde düzenlenen mitinglere çok az Rus katılıyor. Rusya başka milletler üzerinde kendi ideolojisi doğrultusunda egemenlik kurma cüretini gösterebilen bir imparatorluk olmaktan çıktığı için birçok Rus Sovyetler Birliği'nin sonunu trajik bir gelişme sayıyor.

Moskova yönetiminin darbe girişimini hatırlamak istemeyişinin asıl nedeni bu değil. 1991 yılında Rusların demokrasi inancıyla göğüslerini siper ettikleri istihbarat ve silahlı kuvvetler mensuplarının borusu günümüzde de ötüyor. Bu zümre hiçbir şeyden, Ukrayna'nın tecrübe ettiği demokratik halk hareketlerinden korktuğu kadar korkmuyor.

Moskova'dan kurtulabilmek

Başarısız darbe teşebbüsü Sovyet cumhuriyetlerine bağımsızlık getirmişti. 24 Ağustos 1991'de Ukrayna parlamentosu bağımsızlık kararı almış, kısa süre sonra onu Beyaz Rusya ile diğer Sovyet cumhuriyetleri izlemişti. Baltık cumhuriyetleri ile Gürcistan onlardan önce bağımsızlığa kavuşmuştu.

Moskova'dan bağlarını çabuk kopararak Ukrayna uzun süre Rusya'ya mı yoksa Batı'ya mı sırtını dayayacağına karar veremedi. Moskova'nın sürekli siyasi ve ekonomik müdahaleleri ile Kremlin'in

2014 yılındaki askeri harekâtı Ukrayna'nın Rusya'ya olan bağlarını nihai olarak koparmasına vesile oldu.

Aleksander Lukaşenko'nun liderliğindeki Beyaz Rusya'da siyasi durgunluk sürerken, Ukrayna sivil toplumu son yıllarda oldukça güç kazandı. Ukraynalılar Devlet Başkanı Petro Porosenko'dan reform yapmasını ve Avrupa ile yakınlaşmasını bekliyorlar. Önemli ilerleme kaydedilmiş olmakla birlikte Ukrayna yolsuzluktan ve oligarklardan kurtulamadı. Yargı reformu zaman aldığı gibi seçim sistemindeki olumsuzluklar da giderilebilmiş değil.

Çözüm ufukta görünmüyor

Ukrayna'nın en büyük sorunu ise Rusya ile arasındaki anlaşmazlık. Anlaşmazlığın sürmesi ülkeyi istikrarsızlığa, hatta varlığını tehlikeye sokacak gelişmelere sürükleyebilir. Kırım ve Doğu Ukrayna'ya siyasi çözüm bulma ihtimali son derece zayıf. Minsk'te varılan barış mutabakatını uygulamaya ne Moskova, ne de Kiev niyetli görünüyor. Kozlar Rusya'nın elinde. Ukrayna'nın daha fazla uluslararası desteğe ihtiyacı var.

Kimse sanmasın ki, Rusya görülebilir zaman içinde birliklerini Ukrayna'dan çekecek. Kremlin Kiev'i azat' etmeye yanaşmıyor. İmparatorluk anlayışı Rusya'yı yönetenlerin beynine adeta kazınmış gibi.

© Deutsche Welle Türkçe

Bernd Johann

Kaynak/Source: